

[Lysholt Hansen.]

vi da også, at en sognepræst, Niels Højlund, også i dag anskuer et parti med dette navn således, idet han skriver, at det for ham f. eks. er

„direkte blasfemisk, at der overhovedet er noget, som hedder kristeligt folkeparti. Det er at tage Jesu navn forfængeligt, når mennesker fører politik i dette navn. Men vi får jo håbe, at det er en af de synder, der kan tilgives.“

Jeg deler i øvrigt personlig helt pastor Højlunds opfattelse. Andre har det modsat.

Derfor tror jeg også, det er klogest, at vi tilgiver de par fejltagelser på kunststøtteområdet, denne forespørgsel er udtryk for, når vi nu får at se, hvad forespørgslen i virkeligheden vil betyde for vor forvaltning i det hele taget. Det er nemlig meget alvorligere end disse specielle ting. Vi ved alle, at en bevilling er en bemyndigelse til en minister til at afholde udgifter til et angivet formål eller at oppebære indtægter af en angiven art i overensstemmelse med de forudsætninger, hvorunder bevillingen er givet.

Denne bemyndigelse kan normalt videregives til en administrativ ledelse, hvis adgang til at disponere beror på delegationens indhold og de vilkår, hvorunder den er sket. Delegationen kan på ethvert tidspunkt tages tilbage af vedkommende minister.

Vi ved også, at bemyndigelsesbegrebet betyder, at ministeren ikke er forpligtet til at anvende en given bevilling, og at han naturligvis kan påtage sig en forpligtelse til at undlade dette. Et typisk eksempel herpå er de på grundlag af regeringens beslutning indgåede forpligtelser til lineære nedskæringer inden for de rammebelagte udgiftsområder. En forpligtelse til at undlade at anvende en bevilling fuldt ud kan naturligvis også indgås i forhold til folketinget.

Fra denne hovedregel gælder imidlertid en lang række undtagelser. Dels for det første lovbundne udgifter. Modtagerens ret her beror på lovgivningens indhold, og givne bevillinger kan derfor ikke tilbagekaldes uden forudgående lovændring. Dels for det andet, at dispositionsbeføjelsen for det administrative organ i henhold til lovgivningen kan være fastlagt således, at beføjelsen ikke frit kan tilbagekaldes af

vedkommende minister. Eksempler herpå er netop loven om film, om biografer, film-instituttets bestyrelse, hvor filminstituttet råder selvstændigt over fordelingen af midler til de forskellige aktiviteter og frit kan overføre bevillinger mellem de forskellige underkonti. Det gælder også lov om statens kunstfond, hvor det nedsatte udvalg i henhold til lovens § 4, stk. 4, administrerer selvstændigt over de fondsmidler, de får tillagt. Det gælder også loven om forskningsråd og planlægningsråd for forskningen. Rådene har status som selvstændige organer. De administrerer selvstændigt de midler, der er tildelt dem, og jeg tror ikke, der vil være nogen af folketingsmedlemmerne, der ville bryde sig om på disse områder at opkaste sig til overdommere over, hvad man foretager sig på disse felter. En række fonde har efter praksis en vidtgående ret til selvstændigt at administrere de bevillinger, der er tillagt dem. Ministeren er vel i disse tilfælde ikke afskåret fra at ændre dispositionsbeføjelsens indhold og omfang, men han vil sædvanligvis ikke gøre det, da det normalt drejer sig om områder, der kræver en helt speciel faglig indsigt. Som eksempler skal jeg nævne jordfonden, ved hvis administration landbrugsministeren bistås af statens jordlovsudvalg og jordbrugskommissionerne. Jeg tror, det er en god ordning. Jeg kan også nævne fonden til fremme af teknisk og industriel bistand.

Endelig er der de tilfælde, hvor der på baggrund af en given bevilling af en minister er truffet bindende aftaler, f. eks. om levering af varer eller tjenesteydelser, eller givet bindende tilsagn, f. eks. om udbetaling af tilskud, eller udstedt garantiforpligtelser eller statsforskrivninger. En efterfølgende ændring af bevillingerne på disse områder ville ganske givet kunne udløse krav, der kan vindes ved en domstolsafgørelse. I forbindelse med denne debat og forespørgsleens ordlyd er det værd at gøre opmærksom på, at folketinget på et økonomisk betydningsfuldt område, nemlig anlægsudgifterne, har mulighed for et ajourført greb om bevillingsafholdelsen, nemlig for så vidt angår projekter, hvis totaludgift overstiger 1 mill. kr. I disse sager skal der søges forudgående tilslutning fra finansudvalget, også selv om bevillingen foreligger på finansloven.